

MARIA EK

RÅTT- POJKEN

ROMAN

ROMANUS & SELLING

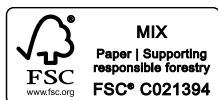

MARIA EK

Råttpojken

Roman

**ROMANUS
& SELLING**

Romanus & Selling
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@romanusochselling.se
www.romanusochselling.se

ISBN 978-91-89949-42-3
Copyright © Maria Ek 2025
Omslagsillustration: Kristina Granberg
Omslagsform: Ilse-Mari Berglin
Tryck: ScandBook, EU 2025
Första tryckningen

Till Inez, Alfred, Jonas och Tudor.
Med kärlek.

HAN STOD KVAR en stund vid sovrumsfönstret, stirrade ut över skogen, hörde sin egen ansträngda andning och Lukas varsamma tassande bakom sig. Himlen rann som mörkt brunnsvatten över trädtopparnas fransiga kant. Vid skogsbrynet skymtade han några rådjur på rad och en ensam uggle flög ljudlöst från sin utsiktsplats i den vildvuxna häggen.

Han vände på huvudet och lyssnade. Så gick han ner.

Köket låg i ett blått dunkel. Två av köksstolarna var utdragna. Den randiga tras mattan hade vikt sig i ena kanten. På bordet stod ett fat med en halväten kaviarsmörgås bredvid en tom kaffekopp.

Den lilla råttan hade satt sig på bordskanten och fått tag i en stor smula. Ivrigt smakade den på bytet, skyndade sig så som råttor gör. Det fanns inget utrymme för vila i en rattas liv.

En lätt kväljning steg i honom när han såg den bleka, glest håriga svansen och den fetblanka pälsen.

Djuret stelnade till när den fångade gubben i sin svarta ögonvrå. Smulan föll. Gubben spände överkroppen och Lukas höjde svansen.

Han hade inte förväntat sig någon vidare dramatik där nere i tystnaden. Nu stod han med sopborsten höjd ovanför huvudet. Det stramade till från nacken och neråt, ilade som om någon rispade honom med ett rakblad längs ryggraden.

Med en smäll drämde han klumpigt borsten i bordsskivan, men råtten hann undan och kilade kvickt ner för ena bordsbenet och ut i vardagsrummet. Lukas gav till ett skall och satte nosen i golvet.

”Lugn pojken”, sa han och tittade sig omkring. Lyssnade efter rassel och rörelse. Så tyst han förmådde ställde han i ordning stolarna, kastade det som var kvar av smörgåsen, men lät koppen stå. Den var brun av gammal sump. Hela tiden kisade han ut i halvmörkret mot vardagsrummet.

Skuggorna på de ljust gula medaljongtapeterna darrade. Hans gröna fåtölj med sin slitna sits väntade på honom, men det var inte läge att sätta sig där och slappna av. Allt han ville var att få fatt i råtten. Bordet framför soffan stod lite snett, som om någon knuffat till det. Med ens mindes han gårdagskvällen. Att han blivit för full och somnat en stund innan han yrvaket rest sig och tagit spjörn mot bordskanten. Han ruskade på huvudet. Kanske var han inte riktigt nykter än.

Ju längre han stirrade ut mot vardagsrummet, desto märkligare blev allting. Likt ett tyst mummel, nästan som en ramsa, hörde han vinden dra runt knutarna. Han lyssnade.

Alla konturer kändes lösa. Det gamla hörnskåpet dansade stilla på sin plats och de tunna gardinerna såg ut att andas långsamt, in och ut. Han blinkade några gånger för att få väck den grumliga blicken. Var det någon som dunkade eller var det hans egen puls inne i huvudet?

Tungan kändes klistrig mot gommen, käften smakade korvspäck. Försiktigt klev han fram med sopborsten beredd.

Ett fönster som han hade glömt stänga stod på glänt. Det såg han först nu. Han lyfte benet som för att ta ett steg, men hejdade sig. Ett annat ljud? Dova slag. Tre slag och sedan inget mer. Han lyssnade en lång stund, höll andetagerna korta och få tills bröstet nästan sprängdes av ansträngningen.

Där stod han nu. Såg gardinerna som pustade till av vinden från det öppna fönstret. Sökte med blicken efter den lilla råttan. Lukas buffade till honom. Som en lätt elektrisk stöt fick det i gång hans kropp. Han skyndade sig att haspa fönstret, såg ut över gården. Spejade efter det han hade hört. Ett djur? Mycket större än en råtta i sådana fall. Eller ljud från en maskin, bil eller traktor. Han skakade på huvudet, det var ju en bit till nästa granne. Här ute körde det sällan förbi en traktor, speciellt inte mitt i natten.

Lukas gnydde. Han klappade honom ömt på det lena hundhuvudet och sänkte axlarna i en suck.

Rummet var stilla. Det enda som hördes var hans egna frustande och rosslande andetag. Något satt i vägen. När han vände sig om kände han att skjortan luktade fränt av svett.

En ostbit hade blivit över i kylan, den stoppade han snabbt in i munnen och gick upp för trappan. Benen kändes svullna. Det var riskabelt att sätta fart på blodet mitt i natten.

Lakanet klibbade mot huden under filten. Det lilla glaset stod bredvid flaskan på nattygsbordet. Han funderade en stund medan han långsamt skruvade av korken. Ladan var full av bråte. Kanske borde han ringa Börje.

Snabbt vände han glaset och öppnade strupen. Det värmdes hela vägen ner. I en utandning lutade han sig bakåt mot den hårda sänggramen. Någonting hördes borta vid dörren.

Gnagandet var lika tydligt som förut. Ett rasslande i väggen precis intill. Klor som klapprade mot hårda ytor, sökandet efter ett hål att ta sig vidare genom, in till honom.

De hade tagit sig upp ur golvet i vardagsrummet flera gånger, han hade till och med sett det själv. Efter ett flertal sömlösa nätter hade han suttit tyst nere i soffan och iakttagit hur de, helt orädda, tryckte sig fram under golvsockeln där det fanns en glipa. Det var de allra minsta råttorna som tur var. Kanske var det möss. De större, de som verkligen kunde försvara sig

om han skulle försöka ge sig på dem, kom inte in den vägen.

Den största rätta han någonsin hade sett, tog han och Börje i Börjes bod. Börje hade greppat en lång borste och tryckt in råtтан i ett hörn. Precis som han skulle till att svinga borsten för att drämma till råtтан, rusade den upp på skaftet och runt nacken på honom. Börje sa att den inte bet den gången, men att han hade blivit biten många gånger förr.

Råtтан hade varit toppen på ett isberg. Överallt fanns de. Börjes gård hade svämmat över. Men han var inte den som gav sig. Ihärdig, det var människans lott i livet. Det var den enda gången Börje hade haft rättproblem. Efter det såg han inte till en enda liten rättjäväl igen, hade han sagt.

Han själv hade aldrig varit någon fanatisk rättjägare, men ville ogärna ha dem nära inpå. Hade man som han vuxit upp på landsbygden var de en del av ens liv, vare sig man ville det eller ej. Trots det kröp det alltid i honom när han visste att de sprang runt i huset om nätterna och skitade ner.

Glaset föll ur hans hand, han ryckte till när det träffade trägolvet och rullade in under sängen. Huvudet kändes ömt och tungt. När han tittade ner på sin skjorta såg han att en tunn tråd av saliv hade lagt sig till rätta på den slitna flanellen. Klockan hade precis slagit halv fem.

*

Sven Larsson gjorde så gott han kunde. Det fanns alltid en uppgift, ett hål någonstans som behövde lagas. Hans ytterdörr hade flagnat betydligt och svällt under vintern så att den inte riktigt passade in i dörrkarmen längre. För att stänga den fick man lirka och ta i. Även låset krånglade. Egentligen borde hela dörren bytas ut, men det kostade pengar. Det enda som var nästan gratis var det man gjorde själv.

Från sitt sovrumsfönster kunde han se skogen. Det var något speciellt med det uppländska landskapet. Platt och jävligt enligt vissa, men för honom var det varm barrskog, ljummen lövskog och kryddiga jordbäddar mellan stenar och snår. Där skogarna slutade tog slätterna över, milsvida och utsträckta som långa tungor över landskapet. Mellan slätterna och skogen fanns hagar och hus, dungar, oplöjda gamla åkrar och vägar av grus och sand som ledde till vändplatser, till ändstationer och små jaktstugor. Där hade generationer suttit och spanat ut genom de små gluggarna och nött enkla trästolar med sin väntan.

Det var dryga halvmilen in till samhället Herräng, den lilla orten i Häverö socken som låg alldeles precis intill den väldiga och vidsträckta Singöfjärden med sitt öppna vatten. Här trängdes en blandad vegetation av ek och tall, hasselsnår och äppellundar. Ett gammalt brukssamhälle som tillsammans med flera andra runt omkring, försett orter norröver med den viktiga järnmalmen under många år.

Men så var det inte längre.

Han hade sällan ärenden dit, förutom när han handlade bröd och kaffe på Kuggen. En bit innan affären låg Svens föräldrahem. Det gråflammiga eternithuset var inkilat bakom äppelträd och vinbärsbuskar med en igenvuxen stenlagd gång som ledde mot en farstukvist.

Det var nedgånget och ganska slitet. Han stannade aldrig till, lät det oftast bara passera i yttre synfältet. Kvinnan som hade bott där hette Erna Johansson. Hon hade fått för sig att hon fortfarande kunde stå på en pall och byta sina glödlampor, men det visade sig att hon var alldeles för ostadig. Så hon hade trillat och brutit höften och efter det kom hon inte tillbaka hem. Det var två år sedan nu. Erna hade visst en son i Trästa. Då och då åkte han förbi och tittade till huset som säkert skulle behöva rustas upp ordentligt om någon skulle kunna bo där igen.

När Sven behövde handla på sig lite mer åkte han till Hallstavik. Orten som på kartan endast var en liten fläck längst ner i Edebovikens smala klyka, men som hade både affär, systembolag och apotek. Och pappersbruket såklart.

Både där och i Herräng kunde han stöta på folk han kände. Så han gick ofta omvägar runt ostkylen, låtsades gräva i sina fickor så att han inte skulle behöva titta upp och möta blickar utanför Ica. Höjde handen på avstånd för att slippa stanna till när han gick över torget. Bockade bakom hyllorna på bolaget och skyndade sig till kassan när någon han kände kom in i butiken.

Det räckte med allt samkväm som han hade blivit bjuden på genom åren. Gökottor med kaffekask, potatis och sill i gryningen i mandelblomshagar som låg utspridda här och var som relikter med sina flisiga och blekgrå gårdsgårdsskelett. Majoriteten var på pickalurven när de slutligen hörde göken på avstånd.

Till slut hade det blivit tröttsamt, stått honom upp i halsen. Alla kräftskivor, musikkvällar på hembygdsgården och oändliga kafferep som aldrig tycktes ta slut. Folk som ville prata, som undrade saker. Det var så tillgjort, tyckte han. Ju tystare han blev, desto mer frågade folk: Men hur har du det nu då, Sven?

Ja, hur hade han det? Ett enkelt ”jo då” räckte inte. De ville alltid gräva djupare. Ner i det som var han. De nöjde sig aldrig. Trots hans vaga svar fortsatte de att fråga. Till slut om allt möjligt.

Visst jobbade du med Solveigs gubbe? Mats var väl också på bruket? Hörde du att hans prostata svullnat upp, stor som en apelsin? De tror det är cancer. Har du någon kontakt med honom? Han fick väl gå samtidigt som du, Sven? Cancer, kan du tänka så hemskt?

Han kunde inte tänka alls, så de få gånger han blev infångad i ett samtal, nickade och hummade han tills det var över.

Så han slutade att gå på sammankomster och kalas, tackade nej till inbjudningar, sa att han hade annat för sig. Kanske nästa gång om andan föll på, hade han sagt. Men andan föll aldrig riktigt på.

Nu blommade rapsen. Bakom fanns det steniga och sumptiga, marker som knappt gick att ta sig igenom. Dy under vackra täcken. Svart blöt jord där man lätt kunde sjunka. Tranbär på låga revor. Myrar fyllda med kadaver i förruttnelsens alla stadier. Rådjur och hjortar som fastnat och inte tagit sig vidare.

Där fanns platser mitt ute i ingenstans, med gamla äppelträd, krumma och håriga av lav intill låga stenmurar. Ibland stod där ett torp. Eller bara resterna av en grund. Kanske ett dass, fyllt av gulnat tidningspapper. Dörrar som stod öppna, som om folk bara gått ut i skogen och aldrig kommit åter. Någon rostig gammal bruksmaskin och fuktskadade möbler. Möjliga soffor i utkylda rum. Spår efter människor som inte längre fanns.

Blåbärsriset hade blommat ut och de blålila bären var på väg att mogna. Det skulle bli ett sådant år. Blåbärsår.

Han hade huset och hunden. Runt den lilla gården låg talarna som en krans.

Ensamheten hade aldrig besvärat honom. Huset i sin röda landsbygdsdräkt med vita knutar, var egentligen ingenting att skryta med. Men det var hans och ingen annans. Inbäddat och avskilt var det en bra plats att fundera över den tid som varit och den som skulle komma.

När han slutade arbeta på bruket i Hallstavik var det något av en befrielse, trots att han hade blivit uppsagd. Gubbarna i fikarummet hade klappat honom på axeln och sagt att nu kunde han börja förbereda sig för pensionen, gå med i ”ledighetskommittén”. Var man sextiotre år var det lönlöst att söka nytt arbete. Bättre att försöka hanka sig fram.

I stället för att varje morgon skynda i väg kunde han nu ligga

kvar i sängen och stirra i taket en stund, fundera över vad han skulle göra under dagen och sedan i sakta mak ta sig ner till köket för morgonens första kaffetår.

De sa att det var på grund av arbetsbrist och nedskärningar, vilket förvisso säkert var sant, men han anade att han själv var en del av problemet. Sista tiden på bruket hade varit en pina: smärtan i ryggen, den sprängande huvudvärken och kroppen som kändes stel och stum. Allt detta tippade honom till slut över kanten.

Slarv med både tider och uppgifter som man tidigare hade haft overseende med gick inte längre att blunda för.

Så dessvärre, hade brukschefen sagt.

Han hade tagit de få saker han hade och åkt hem till gården.

Så småningom hade han beviljats sjukersättning och snart skulle han kunna börja ta ut pension. Det var ju inte mycket som han behövde. Lite mat till sig själv och Lukas och att kunna tanka bilen då och då.

Varje morgon tog Sven och Lukas en lång promenad. Djupt in i skogarna gick de. Sedan åt de tillsammans när de kom tillbaka. Hans frukost var alltid likadan. En kopp kaffe, en hård smörgås med kaviar och ett löskokt ägg, om han hade några. Kaffet spädde han ut lite. Det gav honom på samma gång en extra skärpa och ett lugn, gjorde att han orkade ta sig ut och göra alla måsten och ignorera de osynliga banden som riskerade att dra honom tillbaka, ner i sängen. Det kunde vara frestande att bara lägga sig igen. Stirra och vagga mellan sömn och vakenhet.

Ibland undvek han att gå upp och lägga sig. Det var de där kvällarna då han kände att något var fel. Att något skulle hända om han somnade.

Så det blev långa, ensamma timmar under lampans vita

ljus. En bok med tummade blad, läst många gånger, och en av hans fjärlstavlor som fanns kvar. Han hade den uppsatt på en vägg i vardagsrummet. I lådan bakom det lilla glaset fanns sex stycken prydligt uppnålade enligt exakt instruktion.

När man har fångat och avlivat djuret är det av yttersta vikt att ta hand om kroppen. När djuret har torkat ska det monteras korrekt. Detta gör man enklast med nål genom thorax.

Ibland fick han för sig att de där fjärlarna fortfarande levde. En vinge som darrade till, ett spröt som krökte sig.

I byrålådan i sovrummet låg några gamla askar med insekter, men han tittade sällan på dem. Saker som tidigare hade skänkt honom någon form av glädje hade nu blivit ointressanta. Det som fick honom ur sängen på morgonen var vetskapen om att Lukas väntade på sin promenad. Att ge honom den omsorg han förtjänade var viktigare än allting annat. För när skymningen slutligen sänkte sig över honom efter en lång dag, var Lukas den som fanns där. Då kunde han greppa ömt om hundhalsen, lägga kinden mot pälsen och låta all kärvhet drunkna i det mjuka.

*

Kaffedoften spred sig i köket. Det benvita porslinet hade blivit tunt efter många diskningar och den smala guldranden runt kopparnas kant syntes knappt längre. Han sträckte fram fatet med limpsmörgåsar.

”Du vet att det kommer bli problem, va?”

Börje Hedman satt mittemot och log en smula när han sa det. De isblåa ögonen vidgades. Han hade varit med om detta många gånger förr och nu skulle de snart få se på fan om de hade otur. Börje tog en tugga av smörgåsen. Den rökta medvursten gjorde honom glansig om läpparna.

Det var när Sven nämnde, helt apropå, att en råttan hade suttit på diskbänken en dag när han kom in för att äta lunch. Den hade gnagt på en gammal korvstump som låg kvar från kvällen innan. När råttan uppmärksammade Sven, stelnade den i några sekunder för att sedan snabbt ta till flykten.

Råttan var relativt liten, men tillräckligt stor för att vara just det. Gnagare drog sig till ställen där de kunde hitta mat, vatten och skyddade platser att sätta bo på. Han mindes när Kalle Lindström fick problem på sin gård. Det var precis efter att han hade skaffat tamsvin som han fick hela stian full med råttor stora som kaniner. Men svinen och råttorna verkade trivas bra tillsammans och störde inte varandra särskilt mycket, förutom när det blev trängsel vid foderträget. Kalle gjorde först ingenting åt situationen, men när han fick in ett par feta råttor i sin källare, ringde han omedelbart till Börje som skyndade sig att komma över.

Under sin uppväxt i Herräng hade Sven hört historier om hur råttor och möss hade flyttat in i någon sommarstuga på hösten, när husets ägare åkt därifrån. Sedan gnagt sönder både mattor och möbler. Rivit runt i skafferiet och gjort sig ett bo i någon gammal fåtölj med klen stoppning.

Börje hade en uppsjö av sådana historier. Speciellt tyckte han om att berätta om den gamla änkefrun, som natt efter natt i den stora dubbelsängen besvärades av en stank som blev allt värre.

När hon en tidig morgon vaknade av att hela sängen var full av råttor, kunde man senare konstatera (*när man baxat ut den hysteriska kärringen*, som Börje sa) att en råttfamilj hade gjort sig ett bo i hennes madrass och släpat dit sopor från köket, som börjat stinka (*hon var ju nästan helt blind, den gamla token*). Men det värsta var att man också hade hittat änkefruns katt, som varit bortsprungen sedan ett antal dagar, halvt uppäten, inkilad mellan spjalorna i sängbotten som ett makabert konst-

verk där ben och kropp (*det som var kvar*) hade vridits runt i de mest onaturliga lägen. (*Synd på så fin kisse.*)

Det fanns en variant på samma historia där änkefrun var förlamad från midjan och ner och när hon vaknade saknade hon en fot. Som sedermera satt inkilad, halvt uppäten ...

(*Ja, du fattar*, sa Börje och gestikulerade med handen.)

En tredje version var kanske den värsta. I den var hon inte änkefru, åtminstone inte när historien började. Nu var det något, eller någon, som satt inkilad, halvt uppäten i sängbotten. Andra sidan sängen gapade tom på morgonen och tanten skrek.

I alla versioner flyttade sedan änkefrun till ett äldreboende. Till en lägenhet. Utan små kryphål. Och utan den minsta kontakt med annat än asfalt och lyktstolpar.

”De där jävla råtthistorierna blir ju bara värre och värre”, sa Sven och tog en mun kaffe.

”Jo, men de statuerar ett gott exempel: Lita aldrig på en råttjäväl, räkna aldrig bort en råttjäväl och vad du än gör ...” Börje höjde ett finger: ”... låt dem aldrig få övertaget.”

Sven hummade, men ville inte lägga sig i alltför mycket. Han visste att när Börje väl fått en idé var det bäst att låta honom hållas. Om det hade varit upp till honom själv, hade han ställt ut en råttfälla och hoppats att det skulle vara nog. Men han anade att Börje redan hade funderat ut en plan.

”Och en annan sak, de är nattaktiva små jävlar, sällan ute dagtid. Då är de passiva, förstår du?” sa Börje och rynkade pannan.

”Ja, det var ju en som väckte mig häromnatten också, på småtimmarna. Satt på bordet i köket, men jag fick den aldrig, den hann smita i väg.”

Börje gnuggade sig i huvudet. Enligt honom kunde det bara vara en orsak till att råtтан hade suttit på Svens diskbank.

En överfull koloni. Vilket i sin tur kunde ha att göra med en mängd olika saker.

”För stor tillgång till föda, enkelt att hitta vatten. Brist på naturliga fiender och skadedjurstekniker.” Börje pekade på sig själv och skrattade. ”Nej, men skämt åsido. Det är inte bra, hör du, inte bra. Det var så här det började för mig. Den feta rättan som sprang över ansiktet på mig den där morgonen var bara en försmak. Har du sett något mer?”

Börje stirrade ingående på Sven och väntade på ett svar.

”Det är som vanligt med det förbannade springandet i väggarna nätterna igenom, annars är det väl inget.”

Börje la pannan i djupa veck.

”Har du ändrat om bakom boden eller är det som förut, med soporna?”

”Nej, det är som förut.”

Börje reste sig så hastigt att stolen nästan damp i golvet.

”Vi börjar där”, sa han.

De gick ut till boden och runt på baksidan. Börje drog bort en stor grön presenning och viftade bort några flugor som suttit och värmt sig på plasten. Ett svart, buckligt berg av sopsäckar glänste i soldiset. De såg mjuka ut, som trötta, feta, gamla människor. Tillsammans klängde de sig fast i varandra och bildade en högsta punkt som räckte strax ovanför Börjes huvud. Lukas lufsade fram och sniffade intresserat på berget.

”Uj uj, det här är rena paradiset, ska du veta. De älskar sådant här.”

Börje gick närmare säckarna och tryckte till ett par med foten.

”Du måste ordna med sophämtningen, Sven. Innan vi får väck det här kommer du fortsätta att ha problem, det fattar du, va.”

Sven stod en bit bakom med händerna i fickorna. När kom-

munen höjde avgiften för sophämtningen hade han som en tillfällig lösning ställt några soppåsar bakom boden. Sedan hade högen växt med diverse saker och ting som han inte iddes åka till återvinningen med. Veckorna hade flutit på och orken hade trutit så pass att han till slut dragit en presenning över för att slippa se skiten.

”Jo, jo det blev så förbannat dyrt bara.”

”Ser du?”

Börje tryckte till med foten igen. Små och stora hål syntes runt om i plasten. Det sipprade ut en gråaktig vätska ur två av hålen. Börje drog till sig foten och gnuggade sulan mot gruset.

”Här har de gnagt sig in. De äter ju allt möjligt. Lever med allätarens dilemma.”

”Vad betyder det?”

Han såg på Börje.

”De vet inte om det som de äter av är giftigt eller inte. Våldigt lika oss faktiskt, de lär sig vad som får dem att må dåligt och undviker det. De kan också utveckla resistens mot gift. Ofta har de en i gruppen som får äta först, sedan väntar de för att se om han dör eller inte. Vi gör ju lite samma sak, Hitler hade väl en anställd som åt av hans middagar innan han själv åt? Inte dåligt av en simpel asätare att tänka ut något sådant.”

Börje skrattade hest. Så stannade han till.

”Det var som satan!”

Han stod lutad över en säck längst in mot väggen.

”Kom och se på den här.”

Sven tittade över Börjes axel.

”Vadå?”

”Här, ser du inte?” Börje pekade med skon. ”Den är ju enorm. En av de större jag sett och då har jag ändå sett en *hel del* ska du veta.” Sven glodde på råttskiten, svalde några gånger. ”Om du får in den som har skitit ut de här kanonkulorna blir

det inte roligt”, sa Börje med ännu ett skratt och klappade uppmuntrande på Svens axel. Hans ögon blev till små springor. ”Vi fixar det här. Var bara lugn du. Det får mig att tänka på en sak. För du har väl hört om råttrottningen?”

Börje lät sin tunga vandra över tänderna i väntan på hans svar.

”Vad är det nu för historia du har hittat på?”

”Nej, men vänta lite, den här är bra, riktigt bra.” Börje flinade och snörvlade till, drog med handen under näsan. ”Fick den berättad av en gammal kompis från Skåne. Så här var det.”

Det var samma grundhistoria, den gamla frun, änka eller försmådd som en morgon vaknade av att hon kände en tyngd på sina ben. När hon öppnade ögonen satt där en råtta som var den absolut största hon hade sett. Med tassarna i vädret stirrade den henne rakt i ögonen. Hon drog upp nattsärken för ansiktet som om det skulle få råttan att försvinna. Och det gjorde den. När hon öppnade ögonen var den borta, men hon kunde fortfarande höra den. Långsamt välte hon sig över sängkanten. Ljudet kom från under sängen. Det enda som fanns där var en stängd koffert med hennes gamla brudklänning i, som hon hade sparat som ett minne. Hon stelnade till och kunde knappt andas där hon hängde över kanten. Men på något vis fick hon grepp om kofferten och drog ut den från under sängen så att den stod på golvet bredvid henne. Med en smäll slogs locket till kofferten upp och där reste sig råttan med skallen i slöjan så den såg ut som en nygift brud. Runt omkring låg gamla matrester, råttskit och så förstås den söndertrasade brudklänningen. Slöjan var det enda som fortfarande var helt.

Kärringen förstod att råttan hade bott där ett bra tag och hon kväljde vid tanken att den varit alldeles intill henne under så lång tid.

Börje skrockade.